

ΙΕΡΟΣΥΛΟΙ

Treatment, βασισμένο στο πρωτότυπο σενάριο
των

Μάρσας Μακρή & Βαγγέλη Χατζηγιαννίδη

Στο ρετιρέ μιας παλιάς πολυκατοικίας. Διαμέρισμα όχι πολύ μεγάλο αλλά περίπλοκο και κάπως δαιδαλώδες, με διαδρόμους, μικρούς βοηθητικούς χώρους, γωνίες και κρυφές γωνιές, που δημιουργούν μια αίσθηση απρόσμενου κινδύνου. Το εσωτερικό ντεκόρ έχει μια αύρα από τις δεκαετίες '50, '60, '70, κάδρα ψευτο-ζωγραφικής στους τοίχους με γυμνόστηθες αφρικάνες, τσιγγάνες, ο καπετάνιος, ο στρατηγός... Μια κρούστα βρωμιάς καλύπτει τα πάντα, αντικείμενα, τοίχους, πατώματα, και άναρχη ακαταστασία βασιλεύει παντού. Εδώ ζουν τα δύο κεντρικά πρόσωπα της ιστορίας, ο κατάκοιτος άντρας και η όμορφη γυναίκα με το νευρικό σώμα. Η σχέση που συνδέει αυτούς τους δύο ανθρώπους είναι αδιευκρίνιστη: άλλοτε μοιάζει συγγενική (σαν πατέρα με κόρη, ή θείος με ανιψιά), άλλοτε πρώην ερωτική, ή ακόμα και επαγγελματική.

Ο Άντρας δεν εγκαταλείπει ποτέ το κρεβάτι και μοιάζει ανίκανος για οποιαδήποτε κίνηση, μόνο τα δάχτυλα του δεξιού χεριού του ανοιγοκλείνουν σα δαγκάνα και μοιάζουν να διαθέτουν απρόβλεπτη δύναμη. Το κρεβάτι του έχει εγκατασταθεί στο σαλόνι (για μεγαλύτερη άνεση ή για να είναι ευκολότερη η επιτήρησή του από τη Γυναίκα) μαζί και όλα τα απαραίτητα για την κατ' οίκο νοσηλεία του, μπουκάλες οξυγόνου, κάποιο άλλο ίσως ιατρικό μηχάνημα, μια στοίβα με φάρμακα, μια στοίβα με πάμπερς ενηλίκων κλπ.

Υπερκινητική αντίθετα η Γυναίκα, βρίσκεται σε μια διαρκή εγρήγορση. Έχει στην έννοια της όχι μόνο τις ανάγκες του ανήμπορου άντρα, αλλά και όσα τερατώδη συμβαίνουν στον έξω κόσμο, όπως βέβαια και όσα απίστευτα λαμβάνουν χώρα μέσα στο ίδιο το διαμέρισμα. Αυτή είναι η επικράτειά της, όπου άλλοτε κινείται σα βασίλισσα κι άλλοτε σαν παγιδευμένο θηρίο. Στα μάτια της καθρεφτίζεται ανά πάσα στιγμή όλη η γκάμα των αισθημάτων: φόβος, λαγνεία, απόγνωση, οργή, ικανοποίηση. Και πολύ συχνά η λάμψη ενός υψηλού ιδανικού. Ο λόγος της είναι ελλειπτικός σα να μη θέλει, ή να μην είναι πάντοτε σε θέση, να ολοκληρώσει μια φράση – σκέψη. Άλλοτε πάλι γίνεται παραληρηματικός, λες και τα λόγια της υπαγορεύονται από μια υπερβατική πηγή.

Ένα ζεστό καλοκαιριάτικο απομεσήμερο. Τα δύο πρόσωπα βρίσκονται κοιμισμένα στο σαλόνι του διαμερίσματος. Ευπνάει πρώτα ο Άντρας καθώς στα αυτιά του φτάνει ένα ακατανόητο, στην αρχή, μίγμα κραυγών. Πρόκειται για ιαχές φιλάθλων. Κοιτάει ολόγυρα με αγωνία, η Γυναίκα κοιμάται σε μια πολυθρόνα παραδίπλα.

Μια μικρή ομάδα αγριεμένων οπαδών μετά την ήττα περνάει από κάπου εκεί κοντά.

Ευπνά και η Γυναίκα, βγαίνει στο μπαλκόνι (άγριο τοπίο με κατάξερα φυτά που κάποτε είχανε θεριέψει, φωλιές πουλιών και τόνοι κουτσουλιές) και παρακολουθεί το δρόμο κάτω.

Μια συμπλοκή, ένας νεαρός πέφτει χάρω τραυματισμένος και σφαδάζει, λίγο μετά μένει ακίνητος σα νεκρός. Μια παράξενη κίνηση ανθρώπων που τρέχουν. Από μακριά ήχος σειρήνας. Αρπάζει το σκουριασμένο κοντάρι της τέντας, λες και κινδυνεύει κι η ίδια.

Μπαίνει μέσα ξανά, από το ματάκι της εξώπορτας παρακολουθεί την κίνηση του ασανσέρ, συγκεχυμένες φωνές έρχονται από το κλιμακοστάσιο. Η Γυναίκα σπρώχνει το κομό πίσω από την πόρτα για πρόσθετη ασφάλεια. Επάνω στο έπιπλο βρίσκονται διάφορα αντικείμενα, απόλυτα ετερόκλητης χρήσης και αισθητικής, μια μικρή αιγυπτιακή σφίγγα που σαν την κουρδίσσεις προφέρει αινίγματα, κλπ.

Μετά κατευθύνεται προς το μπάνιο. Ανοίγει το παράθυρο και προσπαθεί να παρακολουθήσει την κατάσταση στο διπλανό διαμέρισμα, αντίκρυ της στο φωταγωγό βρίσκεται το παράθυρο του μπάνιου των γειτόνων της. Καταλαβαίνει πως οι διπλανοί ένοικοι, μια μάνα με το πεντάχρονο αγοράκι της, δεν συμμερίζονται την αναστάτωσή της, το παιδί μάλιστα ακούγεται να αποστηθίζει ένα πατριωτικό ποιηματάκι.

Πηγαίνει στο υπνοδωμάτιό της κι ανοίγει την πολύφυλλη ντουλάπα της. Βλέπουμε ότι στην εσωτερική μεριά των πορτών υπάρχουν σκαριφήματα αγιογραφιών, άλλα ζωγραφισμένα με μαρκαδόρους, άλλα χαραγμένα με σουγιά, αυτοσχέδια εικονίσματα μπροστά στα οποία γονατίζει και προσεύχεται.

Ύστερα κατευθύνεται ξανά προς τη βεράντα, ελέγχει με προσοχή το δρόμο, ο πεσμένος νεαρός δε βρίσκεται εκεί, απόλυτη ησυχία βασιλεύει λες και κάποια ικανότατη ομάδα φρούρησης επέβαλε αστραπιαία την τάξη. Ο ήχος της σειρήνας έχει σχεδόν πια σβήσει. Το βλέμμα της υψώνεται στο αντικρινό κτίριο. Σε κάποιο από τα πολλά διαμερίσματα στέκεται ορθός μπροστά στο παράθυρο ένας άντρας. Έχει ένα πολύ παράξενο πρόσωπο, σα μάσκα, και μοιάζει να την

κατασκοπεύει. Τον κοιτάζει μια στιγμή ασάλευτη και μπαίνει μέσα.

Πλησιάζει το κρεβάτι του Άντρα. «Έχουν αρχίσει να σκοτώνονται», του λέει. Εκείνος μοιάζει να της ζητά κάτι με τα μάτια, προφανώς δεν μπορεί ούτε να μιλήσει. «Τώρα είναι όλα εντάξει», εκείνη αγνοώντας τον αναλύεται σε ένα παρανοϊκό λογύδριο για την κατάσταση που επικρατεί στην πόλη.

Δεν παραλείπει να αποδώσει κάποια ευθύνη και στον ίδιο: φταίει γιατί αρνείται να της αποκαλύψει αυτό που τόσο καιρό του ζητάει. «Πού τον κρύβεις, γιατί δε μιλάς;» Αργότερα θα καταλάβουμε ότι πρόκειται για ένα εικόνισμα του Αγίου Γεωργίου, μια εικόνα μεγάλης αρχαιολογικής -και όχι μόνο- αξίας που ο Άντρας έχει από πολλά χρόνια παράνομα στην κατοχή του.

Αν έβρισκε και επέστρεφε την κλεμμένη εικόνα στη θέση της όλα θα ήταν διαφορετικά, πιστεύει η Γυναίκα. Ο Άντρας συνεχίζει να την κοιτάζει ικετευτικά, εκείνη πιθανολογεί ότι διψά και του δίνει το αμφιβόλου καθαριότητας ποτήρι από το κομοδίνο. Βλέπει μέσα μια πνιγμένη μύγα, τη βγάζει με το δάχτυλό της και πηγαίνει στην κουζίνα να φέρει λίγο φρέσκο νερό. Ακούμε τον παράξενο ήχο των σωληνώσεων.

Βράδυ, περασμένα μεσάνυχτα. Η Γυναίκα σε κάποιο άλλο υπνοδωμάτιο ψάχνει σε μια ντουλάπα γεμάτη αντρικά ρούχα. Χώνει το χέρι της σε κάθε τσέπη σακακιού, παντελονιού, παλτού. Για να βλέπει καλύτερα έχει τοποθετήσει ένα μικρό πορτατίφ μέσα στη ντουλάπα. Κάθε φορά που βρίσκει κάτι (ένα παλιό χαρτονόμισμα, μια απόδειξη καθαριστηρίου, ένα απόκομμα εισιτηρίου) φέρνει το πορτατίφ πάνω του, σα φακό, και το εξετάζει. Κάποια στιγμή ανακαλύπτει μια φωτογραφία. Αμέσως τη θεωρεί ύποπτη, δηλαδή ενοχοποιητική για τον Άντρα. Τον εικονίζει με κάποιους μικρούς μαθητές σε μια πολύ παλιότερη εποχή, ή παρέα με κάποιους κουστουμαρισμένους άνδρες με μαύρα γυαλιά, χαρακτηριστικές φυσιογνωμίες χαφιέδων την εποχή της χούντας. Κάνει το σταυρό της και ανάβει ένα καντήλι. Φέρνει τη φωτογραφία κοντά στη φλόγα και την κοιτάζει ξανά. Τα πρόσωπα τρεμοπαίζουν λίγο εφιαλτικά. Ψιθυρίζει κάτι ακατάληπτο.

Μέσα στην ησυχία της νύχτας θα ακουστούν φωνές. Καταλαβαίνει αμέσως από πού έρχονται, πηγαίνει στο μπάνιο. Χωρίς να ανάψει το φως παρακολουθεί μες στο

σκοτάδι ό,τι διαδραματίζεται δίπλα. Το αγόρι από το διπλανό διαμέρισμα έχει προφανώς κατουρηθεί στον ύπνο του, η μάνα του το έχει ξεβρακώσει και το πλένει βρίζοντας θυμωμένη. Το παιδί κλαίει. Μάνα και γιος βγαίνουν και σβήνουν το φως.

Ακούγεται τότε μια αντρική φωνή που διαβάζει. Αυτή τη φορά η Γυναίκα δεν είναι καθόλου σίγουρη από πού προέρχεται. Βγαίνει απ' το μπάνιο, στο βάθος του διαδρόμου το φως από ένα λαμπατέρ. Κατευθύνεται προς τα κει, τα λόγια από το βιβλίο ακούγονται όλο και καθαρότερα. Η Μόνικα ησθάνθη επάνω εις την σάρκα της, – αμυδρώς κατ' αρχάς, έπειτα δε με ακρίβειαν τόσην ώστε την έκαμε να σταματήσει, να ξεσφιχθή απ' επάνω του– τεντωμένο το κορμί του καβαλιέρου της, εν διεγέρσει. Υπό την ελαφρότητα των ενδυμάτων των, η θερμότης του αίματος έκαιε μέσα των... Ένας πατέρας, το πρόσωπό του δεν διακρίνεται, με την κορούλα του αγκαλιά διαβάζουν σελίδες από την «Γκαρσόν» του Β. Μαργκερίτ. «Αχ μπαμπούλη μου, πόσο σ' αγαπώ», λέει το κοριτσάκι, «πιο πολύ απ' όλο τον κόσμο!» –κι εκείνος της γλύφει το αυτάκι. Στο χέρι της ένα αρκουδάκι με δύο πρόσωπα. Η Γυναίκα νιώθει την ανάγκη να αντιδράσει σε αυτό που βλέπει αλλά δεν ξέρει πώς. Γνωρίζει, ίσως, πως οι φαντασιώσεις της νικούνε πάντα. Το μόνο που βρίσκει το θάρρος να κάνει είναι να πατήσει με το πόδι της τον διακόπτη του λαμπατέρ. Σκοτάδι. Όταν κοιτάει ξανά την πολυθρόνα είναι άδεια.

Πηγαίνει και στέκεται πάνω από τον Άντρα που κοιμάται. Παρακολουθεί την αναπνοή του. Σε μια στιγμή βγάζει από το στόμα του κάτι ήχους, σαν παραμιλητό. Η Γυναίκα προσπαθεί να καταλάβει όχι τόσο τι είναι αυτό που λέει όσο αν είναι σε θέση να αρθρώνει – μιας και στον ξύπνιο του δε μιλάει ποτέ. «Πού τον έχεις κρυμμένο;» ρωτάει σιγανά, υποβλητικά, μα ο Άντρας δε βγάζει πια κανένα ήχο. «Εντάξει καθίκι, όπως αγαπάς». Πηγαίνει στην κρεβατοκάμαρά της και πέφτει να κοιμηθεί. Βλέπουμε ότι κοιμάται κατάχαμα.

Πρωί. Ήχος από τις σωληνώσεις. Μια μικρή κατσαρόλα γεμίζει με νερό βρύσης. Είναι θολό, έχει χώμα. Η Γυναίκα δένει ένα τουλπάνι στο στόμιο και ξαναγεμίζει. Ανοίγει τα ντουλάπια της κουζίνας, οι προμήθειες σε τρόφιμα πενιχρές, φακές, αλεύρι και άλλα απροσδιόριστα υλικά σε βάζα. Ανοίγει ένα από αυτά και ρίχνει στην κατσαρόλα κάτι σαν κουάκερ.

Μέχρι να ετοιμαστεί το φαγητό μπαينوβγαίνει στο υπνοδωμάτιό της και σταδιακά τη βλέπουμε να ντύνεται, να μεταμφιέζεται σωστότερα, σε ένα άλλο πρόσωπο. Όταν η διαδικασία αυτή ολοκληρώνεται και ο χυλός είναι πια έτοιμος για το γεύμα του Άντρα, έχει μεταμορφωθεί σε τυπική φιγούρα συζύγου με ταγέρ, γόβες, μπιζού και αυστηρό χτένισμα.

Κάθεται δίπλα του να τον ταΐσει. Του λέει ότι χθες το βράδυ πάλι παραμιλούσε, απόδειξη ότι αν ήθελε θα μπορούσε να μιλήσει –αλλά δεν θέλει. Λέει πόσο άδικο είναι να φέρεται έτσι εγωιστικά, του θυμίζει δε πόσες θυσίες έχει κάνει εκείνη γι’ αυτόν. Πιστεύει ότι για έναν μόνο λόγο θέλει να παίζει τον μουγκό, για να μην της αποκαλύψει πού έχει κρυμμένη την πολύτιμη εικόνα.

Του επαναλαμβάνει –για πολλοστή μάλλον φορά– ότι δεν τη νοιάζει καθόλου η οικονομική αξία της, το μόνο που επιθυμεί είναι να την επιστρέψει εκεί απ’ όπου συλήθηκε ώστε να βρει τη λύτρωση κι αυτός κι αυτή αλλά κι ολόκληρη η πόλη. Η αταραξία του Άντρα την εξαγριώνει, την ωθεί ίσως να ασκήσει πάνω του κάποιο είδος βασανισμού. Όχι από σαδισμό, για να τον κάνει να καταλάβει το χρέος του. Τον βεβαιώνει ότι όσο ζει δε θα πάψει να ψάχνει για την εικόνα κι ότι στο τέλος είτε το θέλει είτε όχι θα τη βρει.

Ο διαπεραστικός, ήχος του τηλεφώνου εισβάλλει εκκωφαντικά. Σηκώνοντας το ακουστικό η Γυναίκα ακούει το ηχογραφημένο μήνυμα μιας εταιρίας πωλήσεων ή κάποιας έρευνας αγοράς.

Αργότερα. Από το στενό άνοιγμα της πόρτας του παταριού προεξέχουν οι γάμπες της Γυναίκας, που τώρα φοράει ένα απλό κομπινεζόν. Ψάχνει. Για την εικόνα ή κάποιο άλλο στοιχείο που θα την οδηγήσει σ’ αυτή. Πετάει κάποια πράγματα κάτω, η σκόνη την πνίγει. Μέσα σε μια βαλίτσα βρίσκει κάποια έγγραφα, πολιτικά ντοκουμέντα από την εποχή της χούντας ή άλλα σχετικά με την οικογενειακή του κατάσταση. Κομμάτια από ερασιτεχνικά φιλμ που τα κοιτάζει στο φως.

Με αυτά τα «αποδεικτικά» στο χέρι επιστρέφει στον Άντρα, του διαβάσει κομμάτια, του δείχνει φωτογραφίες, του λέει πως γνωρίζει καλά το βρόμικο παρελθόν του. Πιστεύει πως για τα κρίματά του αυτά είναι που τιμωρείται. Και η

τιμωρία του δεν έχει ακόμα τελειώσει, προσθέτει στο τέλος απειλητικά.

Ακούγονται τύμπανα παρελάσεως. Στο πρόσωπο του Άντρα σχηματίζεται ένα σατανικό μειδίαμα. Η Γυναίκα κοιτάζει φοβισμένη. Στον διάδρομο του διαμερίσματος λαμβάνει χώρα μια μικρή μαθητική παρέλαση. Αγοράκια-φαντάσματα με στολή και τέλειο συγχρονισμό εκτελούν άψογα το στρατιωτικό βηματισμό τους με ανέκφραστα πρόσωπα.

Στον ουρανό ένα περίεργο φως και σύννεφα με αλλόκοτο χρώμα. Μικρά γκρίζα μόρια αιωρούνται στην ατμόσφαιρα, σαν να βρέχει στάχτες.

Σε ένα γραφείο στο απέναντι κτίριο δυο ηλικιωμένοι άντρες συνομιλούν. Στο τέλος σηκώνονται κι ετοιμάζονται να φύγουν, βοηθά ο ένας τον άλλο να φορέσει το σακάκι του ενώ χαριεντίζονται με ιδιαίτερη οικειότητα.

Η Γυναίκα τους παρακολουθεί από τις γρίλιες του κατεβασμένου στορ.

Το βλέμμα της μετά ανεβαίνει ψηλότερα, ο άντρας με το πρόσωπο-μάσκα βρίσκεται όρθιος στη θέση του, κοιτάζει προς το μέρος της. Η Γυναίκα τραβάει με δύναμη τον ιμάντα του στορ, οι γρίλιες κλείνουν ερμητικά. Ανοίγει τις γρίλιες και πάλι, κοιτά, ο άντρας δεν στέκει πια απέναντι.

Ένα ξύσιμο στην εξώπορτα, σαν κάποιος να προσπαθεί να γλιστρήσει ένα χαρτί κάτω από τη χαραμάδα, πράγματι βλέπει ένα έντυπο στο πάτωμα.

Πλησιάζει στο ματάκι. Αντικρίζει απέξω τον άντρα με το πρόσωπο μάσκα. Τρομάζει. Σηκώνει το έντυπο και το διαβάζει, πρόκειται για ένα διαφημιστικό. Περιεχόμενο παρόμοιο μ'εκείνο του τηλεφωνήματος, κείμενο τυπικό, αλλά ιδωμένο διαφορετικά θα μπορούσε να κρύβει κάποια αόριστη απειλή.

Την ίδια στιγμή χτυπάει το τηλέφωνο. Πάει να το σηκώσει και χτυπάει τότε και το θυροτηλέφωνο. Σαστίζει. Ο Άντρας την κοιτάζει κάπως περιπαικτικά, έτσι της φαίνεται τουλάχιστον. Σηκώνει το ακουστικό του τηλεφώνου, ξεκινάει το γνωστό ηχογραφημένο μήνυμα, η Γυναίκα θα το κλείσει απότομα. Σπεύδει προς το θυροτηλέφωνο που χτυπάει ξανά. Απροειδοποίητη επίσκεψη δύο συγγενών.

Μια υπέρβαρη παμπόνηρη θεία και ένας μικρανηψιός της που τον έχει υπό την προστασία της, άντρας γύρω στα σαράντα που πάσχει από κάποια ελαφρά νοητική καθυστέρηση. Μέχρι να ανέβουν από κάτω η Γυναίκα προσπαθεί, και σχεδόν ολοκληρώνει, τις εξής ενέργειες: τραβάει το κομό που φράζει την πόρτα, ταχτοποιεί ελαφρώς τον Άντρα, μισανοίγει το στόρι, γδύνεται τελείως και φοράει μια ρόμπα. Κοιτάζει από το ματάκι, ο άνθρωπος-μάσκα δεν υπάρχει, στη θέση του οι δυο συγγενείς.

Μπαίνει το περίεργο δίδυμο κρατώντας ένα μεγάλο κουτί με γλυκά. Στο μάτι της χοντρή φαίνεται ολοκάθαρα η αποδοκιμασία για την βρωμιά και ανοικοκυρεψιά που κυριαρχεί. Ανοίγει μόνη της τα γλυκά που έφερε, ζητάει από τη Γυναίκα να φέρει και λίγο νερό. Στο διάστημα της απουσίας της (ήχοι από τις σωληνώσεις ακούγονται ξανά) πλησιάζουν με κάποιο κίνητρο τον Άντρα, τον ξεσκεπάζουν χωρίς καμιά διακριτικότητα, κλπ. Η Γυναίκα το αντιλαμβάνεται.

Η χοντρή θεία αναφέρεται σε κάποια μπερδεμένα κληρονομικά ζητήματα, ουσιαστικά ισχυρίζεται ότι ο άρρωστος άντρας τούς έριξε και καρπώθηκε έτσι το διαμέρισμα, σε μια «περιοχή φιλέτο» της πόλης. Τώρα που η οικονομική κατάστασή της δυσχεράνηθηκε απαιτεί ένα σεβαστό ποσό. Η Γυναίκα της λέει ορθά κοφτά πως χρήματα δεν υπάρχουν.

Η θεία τότε φέρνει στο τραπέζι το θέμα της εικόνας: αφού δεν μπορούν να της δώσουν λεφτά θέλει την πολύτιμη εικόνα. Από το στόμα της μαθαίνουμε κάποιες πληροφορίες για τον παράνομο τρόπο που την είχε αποσπάσει ο Άντρας σε μια πολύ περασμένη εποχή και πώς τον είχε καλύψει εκείνη τότε με τη σιωπή της. Η γυναίκα λέει ότι δεν την έχει βρει αλλά κι αν ποτέ την έβρισκε θα την πήγαινε πίσω εκεί απ' όπου κλάπηκε. «Γιατί εμένα δε με κλέψαν;» αντιτείνει η χοντρή. Η Γυναίκα της προτείνει να ψάξει και μόνη της αν δεν την πιστεύει, σίγουρη πως οποιαδήποτε έρευνα θα αποδειχθεί άκαρπη. Η θεία δε θα πει όχι, χάνεται στα βάθη του διαμερίσματος, την ακούμε να ανοιγοκλείνει πόρτες και να ψάχνει.

Όταν μείνουνε μόνοι ο αργόστροφος άντρας θα πλησιάσει τη Γυναίκα και θα της ψιθυρίσει ότι αυτός ξέρει που είναι κρυμμένο το εικόνισμα. Ταυτόχρονα απλώνει και χέρι πάνω της. Η Γυναίκα δεν τον πιστεύει αλλά ούτε και τον αποκρούει, εκείνος παίρνει θάρρος, αν τον αφήσει λέει να την πιάσει όσο και όπου θέλει θα της αποκαλύψει το

μυστικό, είναι κι αυτός θεοφοβούμενος και προτιμάει να επιστρέψει το κειμήλιο στον τόπο του, μόνο να τον αφήσει να την πιάσει.

Ο κατάκοιτος τα παρακολουθεί όλα, γίνονται άλλωστε μπροστά του. Πιάνοντας αχόρταγα το κορμί της παντού τον ακούμε να μιλάει ασθματικά για το μικρό λουτρό της δούλας, ένα πολύ μικρό δεύτερο μπάνιο που το θυμάται από πολύ μικρός γιατί του άρεσε να κρύβεται εκεί και που τώρα έχει εξαφανιστεί από το διαμέρισμα! Μόνο εκεί μπορεί να 'ναι κρυμμένη η εικόνα. «Στη μαύρη τρύπα», λέει και χώνει το χέρι του μέσα στη ρόμπα της. Η Γυναίκα δεν πιστεύει λέξη απ'όλα αυτά τα παρανοϊκά, ωστόσο του επιτρέπει να τη χουφτώνει (από συμπόνια; από ευχαρίστηση;)

Την ίδια ώρα η θεία ψάχνει μέσα μανιωδώς. Ανατριχιάζει από την ακαταστασία αλλά ακόμα περισσότερο από τα αγιογραφικά σκαριφήματα στο εσωτερικό των ντουλαπιών. Άπραγη επιστρέφει, παίρνει τον ανιψιό της και φεύγουν.

Η Γυναίκα κατεβάζει ξανά το στόρι. Με το βλέμμα της ψάχνει για τον άνθρωπο-μάσκα αλλά δεν τον βλέπει.

Κοιτάζει κάποια άλλα φωτισμένα παράθυρα στο απέναντι κτίριο, την προσοχή της τραβάει το γραφείο όπου είχε δει τους δυο ηλικιωμένους άντρες. Τους βλέπει πάλι, ο ένας καθιστός ο άλλος όρθιος από πάνω τον έχει αγκαλιάσει και σα να του ψιθυρίζει ερωτόλογα.

Η Γυναίκα περιγράφει τη διασκεδαστική σκηνή στον κατάκοιτο άντρα και γελάει. Οι δυο άντρες μένουν αρκετή ώρα έτσι ώπου ξαφνικά ο όρθιος απομακρύνεται σα θυμωμένος. Σηκώνεται κι ο καθιστός, μοιάζει σα να του φωνάζει. Διαπληκτίζονται. Ο πρώτος άντρας χάνεται και ξαναεμφανίζεται κρατώντας ένα σφυρί. Πλησιάζει τον φίλο του και αρχίζει να τον χτυπά με μανία στο κεφάλι, επανειλημμένα. Πέφτει χάμω, το κορμί του παραμένει ακίνητο, κρυμμένο το μισό από την πολυθρόνα.

Η Γυναίκα βγάζει μια κραυγή κι απομακρύνεται από το παράθυρο. Δε θα αργήσει να ακουστεί ο ήχος της σειρήνας. «Εντάξει, τους πήραν», θα πει ύστερα από λίγο. Ησυχία. Κλείνει το στόρι ως κάτω.

Η Γυναίκα πάνω στο κρεβάτι τού Άντρα, με άλλη αμφίεση και ξανθιά περούκα, βάφει τα νύχια της κόκκινα. Με φωνή χαϊδευτική προσπαθεί να αποσπάσει κάποιο νεύμα του. Τον

ρωτάει αν είχαν υπηρέτρια στα παλιότερα χρόνια, αν πράγματι υπήρχε κάποτε στο διαμέρισμα το δεύτερο μικρό λουτρό, το λουτρό της δούλας, όπως της είπε ο ανιψιός. Στο πρόσωπό του ένα αινιγματικό χαμόγελο. Τον απειλεί ότι η άρνησή του να συνεργαστεί θα την αναγκάσει μια μέρα να τον εγκαταλείψει.

Ήχος νερού που τρέχει με ορμή. Η Γυναίκα πλησιάζει και βλέπει μέσα στο μπάνιο τη βρύση της μπανιέρας να τρέχει. Μια γριά γυναίκα, με άφθονα λευκά μαλλιά, σφουγγαρίζει γονατιστή τη λεκάνη. «Έλα κορίτσι μου. Ξεγυμνώσου να πλύνω κι εσένα», λέει. Η Γυναίκα χαμογελά, ξέρει πως είναι παραίσθηση. Ωστόσο το κλάμα του αγοριού που ακούγεται από δίπλα είναι πραγματικό. «Ούτ' αυτό θέλει να κάνει μπάνιο», μурμουράει η δούλα.

Η Γυναίκα έχει ανοίξει όλα τα ντουλάπια με τις ζωγραφισμένες εικόνες της (πολλές από τις οποίες προσπαθούν να παραστήσουν τον Αη Γιώργη με τις γνωστές λεπτομέρειες, τον δράκο, το άλογο, την λόγχη) και προσεύχεται. Προσεύχεται να της φανερωθεί το εικόνισμα του Αγίου. Στη διάρκεια αυτή βουτάει τα δάχτυλά της σε χρώματα και προσθέτει κάποια στοιχεία στις ημιτελείς ζωγραφιές, ένα συννεφάκι, ένα χαλινάρι...

Αποφασισμένη να ερευνήσει την πληροφορία που της έδωσε ο ζαβός ανιψιός, αρχίζει να εξετάζει με διάφορους τρόπους την τοιχοποιία του διαμερίσματος. Πότε ψηλαφώντας, πότε αφουγκραζόμενη με ένα ποτήρι τους τοίχους, πότε χτυπώντας με μικρά και μεγάλα κουτάλια, ψάχνει σπιθαμή προς σπιθαμή για κάποιο στοιχείο. Σε κάποιο σημείο στο διάδρομο, κάτω από τα άπειρα μικρά καδράκια, ο ήχος αλλάζει. Η ταπετσαρία δυσκολεύει τον έλεγχο. Με ένα σφυρί αρχίζει να χτυπά δειλά, αλλά μόλις παρατηρεί μια υποχώρηση βαράει πιο δυνατά. Μια γυψοσανίδα σπάει, από πίσω προβάλλει μια πόρτα.

Το μικρό λουτρό της δούλας. Ένα τυφλό δωματιάκι ένα επί ένα. Οι τοίχοι, το ταβάνι, το πάτωμα, όλα σκεπασμένα από σμήνη κατσαρίδων που έχουν εισβάλει από την αποχέτευση. Δυο ρουμπινέδες στον τοίχο, ζεστό-κρύο. Κατάχαμα ένα πράγμα σαν κουτί, δεν καλοφαίνεται καθώς είναι κι αυτό σκεπασμένο από έντομα. Με ένα εντομοκτόνο εξολοθρεύει με μανία. Κάτω από τα νεκρά έντομα φανερώνεται το κασελάκι. Μερικά ακόμα έγγραφα που καίνε, δυο-τρία μασούρια λίρες, ένα μασονικό άμφιο και στον πάτο ένα κομμάτι ξύλο. Το

ξύλο αυτό δεν είναι τίποτα άλλο από την πίσω όψη της εικόνας.

Η Γυναίκα περιποιείται με μεγάλη φροντίδα και δέος την εικόνα. Κατόπιν την τοποθετεί σε μια περίοπτη, τιμητική θέση στο υπνοδωμάτιό της. Ένα είδος βωμού. Προσκυνάει.

Μικρή γιορτή για την εύρεση της εικόνας. Το κρεβάτι με τον κατόικοτο έχει τσουλήσει στην τραπεζαρία. «Επίσημο» δείπνο – τραπεζομάντιλο, πορσελάνες κλπ. Επάνω στο τραπέζι οίνος και άρτος.

Διάφορα στοιχεία της εικόνας εμφανίζονται κατά τη διάρκεια του δείπνου. Ο δράκος-φίδι κάτω από το κρεβάτι του Άντρα, αγγελάκια στο ταβάνι.

Λέει στον Άντρα ότι όλα τώρα πια θα αλλάξουν. Ήδη ο θόρυβος της πόλης ακούγεται πιο καταλαγιασμένος, και η σειρήνα είναι από πολλές ώρες σιωπηλή.

Καθώς μαζεύει τα πιάτα και περνάει από το διάδρομο βλέπουμε στο μικρό λουτρό τη γριά δούλα να κάνει μπάνιο όρθια. Λούζει τα λευκά της μαλλιά.

Βράδυ. Το αγόρι του διπλανού διαμερίσματος έχει κατορηθεί στον ύπνο του ξανά. Αυτή τη φορά η σκηνή είναι πιο άγρια. Μετά το γνωστό πλύσιμο-βρίσιμο-σφαλιάρισμα η μάνα λέει στο αγόρι ότι θα κοιμηθεί το υπόλοιπο βράδυ στο μπάνιο, κι ότι ίσως θα ήταν προτιμότερο να κοιμάται εφεξής μόνιμα εκεί. Φεύγει και το κλειδώνει μέσα, σβήνει το φως. Το παιδί κλαίει και παρακαλά. Μάταια. Η Γυναίκα ανάβει τότε το φως στο δικό της μπάνιο. Το παιδί κοιτάζει το φωτεινό τετράγωνο. Εμφανίζεται το πρόσωπο της Γυναίκας. «Μην κλαις», του λέει, «είσαι καλός». Συνεχίζει λέγοντας πως η προσευχή αλαφρώνει την ψυχή μας πάντα κι ότι θα του φέρει για να προσευχηθεί την πιο θαυματουργή εικόνα του κόσμου. Τοποθετεί την εικόνα όρθια μέσα στο πλαίσιο του παραθύρου. «Τι πρέπει να πω;» ρωτά το αγόρι. «Να γλιτώσω Αη Γιώργη μου από τη μάνα μου τη στρίγγλα», το συμβουλεύει εκείνη. Το αγόρι με δάκρυα επαναλαμβάνει τη φράση της επακριβώς.

Ακολουθεί μια σειρά με απανωτά φαντασιακά περιστατικά με τη γριά δούλα να πρωταγωνιστεί. Μοιάζει σαν η Γυναίκα να εκβιάζεται, κατά κάποιον τρόπο, να γίνει θεατής αυτών των σκηνών – σα να είναι η ίδια η πολυθρόνα της που στρέφεται

ή κινείται προς τη δράση που συντελείται, σα να την εξουσιάζει μια σατανική δύναμη.

Σε μια απ' αυτές η γριά επιδίδεται στη μολυβομαντεία: σ' ένα μαύρο τηγάνι λιώνει μολύβι το οποίο ρίχνει κατόπιν σε ένα δοχείο με κρύο νερό. Το μολύβι στερεοποιείται σε σχήματα που μοιάζουν με κοραλλί. Μελετάει αυτά τα σχήματα.

Σε άλλη στιγμή παρουσιάζεται και η κυρία του σπιτιού (τυπική εμφάνιση εποχής '50) με μια τρομερά αυταρχική συμπεριφορά. Της πετάει στα μούτρα ένα πουκάμισο που δεν καλοσιδερώθηκε η τσάκιση και την απειλεί, ότι αν ξανακάνει τέτοια τσαπατσουλοδουλειά θα πάρει το σίδερο και θα σιδερώσει την ίδια.

Σε επόμενη σκηνή, η συνάντηση της γριάς δούλας με μια άλλη συνάδερφό της υπηρέτρια, με την οποία κουβεντιάζουν στην κουζίνα διάφορα περιστατικά. Όπως αυτό με τον μασόνο μεγαλογιατρό: στα νιάτα του είχε κληθεί να καθαρίσει την τιμή της οικογένειας, καθώς η αδερφή του είχε μείνει έγκυος από κάποιον Ιταλό τελωνειακό. Την αρπάζει λοιπόν, την ανεβάζει στο απάνω όροφο και την πετάει στον δρόμο. Η κοπέλα έμεινε στον τόπο. Ο φόνος κατεγράφη σαν ατύχημα, γρήγορα ξεχάστηκε. Ο ίδιος αργότερα καλοπαντρεύτηκε, με παρθένα γκαραντί, κι εγκαταστάθηκε στην Αθήνα. Ο Θεός όμως τον τιμώρησε: απόκτησε τέσσερις κόρες και αυτές με τη σειρά τους γέννησαν μόνο κορίτσια.

Άλλο περιστατικό, ο παπάς που όταν ένα βράδυ ξύπνησε κι είδε τη γυναίκα του ακίνητη με τα μάτια ορθάνοιχτα, προσπάθησε να διαπιστώσει το θάνατό της με τον εξής τρόπο: έβαλε το χέρι του απομέσα και της έστριψε με δύναμη τις θηλές. Σαν είδε πως οι θηλές δεν αντιδράσαν βεβαιώθηκε πως η παπαδιά ήταν πεθαμένη.

Η Γυναίκα τώρα βρίσκεται κουβαριασμένη μέσα στο ντουλάπι, κάτω από το νεροχύτη και παρακολουθεί τη συζήτηση των δύο υπηρετριών. Σε μια στιγμή θα νιώσει στο πρόσωπό της μια σταλαγματιά απ' το σιφόνι. Τη σκουπίζει με το δάχτυλό της, βλέπει πως είναι αίμα. Αφήνει μια φωνή.

Οι δούλες θα την ακούσουν. Με γλυκόλογα προσπαθούν να την ξεφωλιάσουν. Θα το καταφέρουν και τη βάζουν τότε να ξαπλώσει, επάνω στο τραπέζι της κουζίνας. Με κινήσεις τελετουργικές αφαιρούν τα ρούχα της κι αρχίζουν να διαβάζουν το σώμα της (όπως τις παλάμες στη

χειρομαντεία), μελετούν την περιοχή γύρω από τον αφαλό, ύστερα μια συστάδα από ελιές στο γοφό. Η εικόνα θυμίζει μάθημα ανατομίας. Η Γυναίκα παραδίνεται στα χέρια τους και ακούει τις δούλες να της λεν πως έχει ένα χρέος να εκπληρώσει, μια αποστολή, πως πρέπει να αναλάβει δράση. «Πρέπει να φύγω», μονολογεί εκείνη, «πρέπει να φύγω».

Προετοιμασία για αναχώρηση. Σε μια βαλίτσα ρίχνει ρούχα. Σφαλίζει προσεχτικά κάθε πόρτα και παράθυρο. Τυλίγει την εικόνα σε ένα κομμάτι ύφασμα, αυτοκρατορικό κόκκινο. Σφίγγει προσεχτικά τις βρύσες. Θα χτυπήσει το τηλέφωνο: στην άλλη άκρη της γραμμής μια φωνή υπόσχεται δελεαστικές ευκαιρίες για ταξιδιωτικά πακέτα. «Ευτυχισμένες αποδράσεις»! Σημαδιακό;

Αφού ολοκληρώσει τις ετοιμασίες της πηγαίνει στον Άντρα. «Θα χρειαστεί να λείψω», του λέει με απόλυτη φυσικότητα και τον καθησυχάζει πως δεν θα αντιμετωπίσει κανένα πρόβλημα. Εκείνος πανικοβάλλεται, τα δυο δάχτυλά του σφίγγουν με απόγνωση το σεντόνι. «Δε θέλω να με δει κανένας να φεύγω», συνεχίζει ήρεμα και πηγαίνει στο ματάκι της εξώπορτας.

Βλέπει τη μάνα και το αγόρι από το διπλανό διαμέρισμα, που καταφθάνουν από το σουπερμάρκετ φορτωμένοι με σακούλες. Η μάνα κατσαδιάζει τον μικρό γιατί λάσπωσε τα παπούτσια του. Παράλληλα ψάχνει για τα κλειδιά της. Κατηγορεί το γιο της, ότι εκείνος τα έριξε μέσα σε κάποια σακούλα και τώρα πρέπει να ψάξουν όλα τα ψώνια για να τα βρουν. Σε κάθε σακούλα που ψάχνει και δεν τα βρίσκει του ρίχνει και μια ξανάστροφη, «ούτε σ' αυτή!», «ούτε σ' αυτή!»

Η πόρτα του διαμερίσματος ανοίγει και παρουσιάζεται η Γυναίκα, το πρόσωπό της αλλοιωμένο από την οργή. Κρατάει το σιδερένιο μακρύ κοντάρι της τέντας. Με το άκρο του σπρώχνει με δύναμη τη μάνα που χάνει την ισορροπία της και πέφτει πίσωπλατα στα σκαλιά του κλιμακοστασίου, τα ψώνια σκορπίζονται παντού, κονσέρβες, χαρτιά υγείας, κατεψυγμένα μπιφτέκια. Η Γυναίκα σηκώνει το κοντάρι και στέκει τρομερή στην κορυφή της σκάλας, έτοιμη να τη χτυπήσει ξανά, κι η άλλη πεσμένη πιο χαμηλά – σαν Αη Γιώργης που καμακώνει το θηρίο. Αλλά δε θα επιχειρήσει το δεύτερο χτύπημα, η μάνα παραμένει ασάλευτη, απ' το σώμα της έχει φύγει η ζωή. Ορατό και πάλι μόνο το μισό κορμί. Μια παύση. Το αγόρι και η Γυναίκα κοιτάζονται. Στιγμή

συνειδητοποίησης. Είναι μαζί σ' αυτό. Λίγο πιο ύστερα εκείνη θα πει: «Έλα μέσα».

Μπαίνουν στο διαμέρισμα. Η Γυναίκα φέρνει τα πράγματά της, ο Άντρας κοιτάζει με αγωνία το αγόρι, σα να του ζητάει βοήθεια, το ίδιο και το αγόρι τον Άντρα. Από πολύ μακριά ακούγεται ο ήχος της σειρήνας. Η Γυναίκα ξέρει πως τη φορά αυτή έρχονται για κείνη. «Πρέπει να βιαστούμε», λέει.

Ανταλλάσσουν με τον Άντρα ένα τελευταίο βλέμμα. Κάτι σαν αποχαιρετισμός. Το τελευταίο λιγοστό φως χάνεται πάνω στο πρόσωπο του Άντρα καθώς κλείνει η εξώπορτα. Τα αντικείμενα πάνω στο κομό βουτηγμένα στο σκοτάδι. Ταφή.

Εικόνες αντίθεσης μιας Αθήνας ανθρώπινης και ειδυλλιακής, σαν από ταινία του Ζ.Τατί.

Μέσα στο υπεραστικό, άδειο, λεωφορείο. Η Γυναίκα κρατά σφιχτά απάνω της την τυλιγμένη εικόνα από τη μια, το αγόρι από την άλλη. Ταξιδεύουν. Μια ευχάριστη διαδρομή, εξοχές, δροσερό αεράκι απ' το ανοιχτό παράθυρο. Ανάσα γαλήνης.

Το λεωφορείο προσπερνάει ένα άθλιο ημιφορτηγό στην καρότσα του οποίου είναι δεμένο και ανεμίζει ένα μεγάλο μπουκέτο με μπαλόνια.

Σε μια ερημική στάση θα κατέβουν. Ο οδηγός βαράει ένα αποχαιρετιστήριο κορνάρισμα. Γυρνάνε και τον κοιτούν, η Γυναίκα αναγνωρίζει τον άνθρωπο-μάσκα.

Τώρα βαδίζουν σε ένα ορεινό τοπίο, περνούν μέσα από ένα εγκαταλειμμένο χωριό. Στη σκιά ενός μακρόστενου κτιρίου ξαποσταίνει ένα μεγάλο μπουλούκι μεταναστών. Η Γυναίκα τους αντιλαμβάνεται και σφίγγει το αγόρι πάνω της, μοιάζουν σαν την ομάδα των κολασμένων στην εικόνα. Βρέχει στάχτη ξανά.

Έχουν βγει από το χωριό και τώρα ανεβαίνουν σε μια ανηφορική πλαγιά. Το χώμα μαύρο. Βαδίζουν προς την κορφή του βουνού. Ξεπροβάλλει το δέντρο του Αγίου Γεωργίου, στολισμένο με τα πολύχρωμα κουρελάκια των ευχών, πιο πίσω το ξωκλήσι. Στοιβάζουν λίγα λιθάρια στη ρίζα του δέντρου-σα μικρός βωμός- και αποθέτουν εκεί την εικόνα, να στέκει πλαγιαστά πάνω στον κορμό. Μια προσευχή ευχαριστίας.

Παραδίπλα στο δέντρο, μες στην απέραντη μαυρίλα του εδάφους, υπάρχει μια μικρή νησίδα όπου έχει φυτρώσει πράσινο χοιτάρι. Κάθονται εκεί να μασουλήσουν κάτι. Μετά ξαπλώνουν κοιτάζοντας τον ουρανό. Ένα μπαλόνι μπαίνει δειλά στον ορίζοντα κι ανεβαίνει ψηλά στον γαλανό ουρανό, όλο και πιο ψηλά.

«Κοίτα», φωνάζει το αγόρι δείχνοντας με το δάχτυλο, «ο Θεός!»

«Θεέ μου, Θεέ μου!»

Μάρσα Μακρή, σενάριο-σκηνοθεσία
Βαγγέλης Χατζηγιαννίδης, σενάριο

